

Yhteenveto Petroskoin hanketilaisuudesta 18.12.2019



Boforihankkeen Venäjällä Petroskoissa 18.12.2019 pidettyyn sidosryhmätilaisuuteen osallistui 30 henkilöä. Paikalla oli edustajia metsäalan yrityksistä, ohjelma-alueen aluehallinnoista ja Karjalan raja-alueohjelmasta. Tapahtuma kiinnosti myös alan opiskelijoita. Tilaisuudessa kuultiin 14 esitystä hankkeen toimintaan liittyneistä aiheista, kuten rajanylittävän yhteistyön mahdollisuudet metsäalalla, metsätalouden tehostamismahdollisuudet Venäjällä, metsänhoitotöiden ja metsälain valvonta Suomessa, kuusisekametsien hoitokäytännöt Venäjällä, metsäkonekuljettajien koulutus, venäläisen metsätyövoiman käyttö Suomessa sekä venäläisen yrityksen käytännön kokemukset puunviennistä Suomeen.

Petroskoin yliopiston vararehtori Vladimir Sjunjov totesi aloituspuheenvuorossaan, että aktiivista metsäalan yhteistyötä on harjoitettu Suomen ja Venäjän välillä onnistuneesti jo 25 vuotta. Vuosien aikana on toteutettu monipuolista hanketoimintaa ja opiskelijavaihtoa, ja yhteistyö jatkuu Boforihankkeen puitteissa.

Boforia toteutetaan aktiivisesti

Boforin hankekoordinaattori Pasi Poikonen Luonnonvarakeskuksesta kertoi, että hankkeessa tutkimus, koulutus ja liiketoiminta yhdistävät voimansa metsäalan yrittäjyyden lisäämiseksi rajan yli. Ensimmäisen toteutusvuoden aikana työhön on osallistunut 38 asiantuntijaa ja toteutetun kyselyn perusteella tiedetään toimijoiden mielenkiinnon kohteet. Vuoden 2020 aikana toteutetaan neljä

teematilaisuutta viikoilla 26, 32, 38 ja 42, aiheina nuoren metsän hoito Suomessa ja Venäjällä, töiden laadunvalvonta ja koneellinen metsänhoito. Venäjällä pidetään näiden lisäksi vuosien 2020-2021 aikana yhteensä seitsemän muuta asiaan liittyvää koulutustilaisuutta. Venäläisten osallistujien kiinnostusta herättivät eri metsätyölajien hehtaarimäärät sekä työvoimapulan vuoksi toteutumatta jäänyt osuus Suomessa.

Venäläinen hankekoordinaattori Anton Sokolov Petroskoin yliopistosta teki yhteenvedon Venäjällä toteutetun kyselyn tuloksista. Kyselyyn vastasi 19 metsänvuokraajaa, joiden määrä vastaa 30 % Karjalan metsävuokra-alasta. Lisäksi 34 metsätalouden yrittäjää antoi tietoja toiminnastaan.

Koulutuksesta vastaava vararehtori Vasili Katarov kertoi Venäjällä pidetyistä metsäteiden rakentamiseen ja metsäsertifiointiin liittyvistä koulutustilaisuuksista. Opetuksessa hyödynnettiin edellisen hankekauden aineistoja, jotka on tehty yhteistyössä suomalaisten kanssa. Koulutuksiin osallistui 49 henkilöä, joista kaksi kolmasosaa oli Venäjän Karjalasta.

Pohjoisten havumetsien kehitykseen perehtynyt osastonjohtaja Aleksei Pekkojev Karjalan metsäntutkimuslaitokselta esitti tilastotietoja taimikonhoidon, ensiharvennusten ja harvennushakkuiden toteutuksesta Karjalassa. Taimikonhoidossa on päästy hyvään toteutusasteeseen viimeisten viiden vuoden aikana, mutta muissa työlajeissa on huomattavasti parannettavaa suunniteltuihin työmääriin nähden. Lisäksi hän esitteli Veskelyksen ja Hautavaaran alueilla sijaitsevia hankkeelle potentiaalisia työkohteita, joita on kaikkiaan 122 hehtaaria. Karjalan luonnonvaraministeriöltä on saatu erillislupa toteuttaa hankkeen toimenpiteitä näillä alueilla.

Suomalaista laadunvalvontaa esiteltiin venäläisille kuulijoille

Metsäneuvoja Kaisa Mökkönen-Niskanen ja metsätietopäällikkö Jussi Lappalainen Suomen metsäkeskuksesta kuvasivat metsänhoitotöiden ja hakkuiden laadunvalvonnan nykytilaa ja tulevaisuutta Suomessa. Metsänkäyttöilmoitus on tehtävä 10 vuorokautta ennen hakkuiden aloittamista ja se on voimassa kolme vuotta. Vuoden 2014 uudessa metsälaisissa jatkuva kasvatus on mahdollista.

Metsäkeskuksen ennakkotarkastuksessa on hallinnollinen osa ja luontolaatua arvioidaan erikseen. Valtion myöntämästä metsätalouden tukirahoituksesta kolme neljäsosaa myönnetään varhaisperkaukseen, taimikonhoitoon ja pienpuun korjuuseen. Tarkastustyötä pyritään automatisoimaan pienkoptereilla, mutta niiden arvioidaan pystyvän korvaamaan enintään 8 henkilön työpanos, kun nykyisin Metsäkeskuksen henkilöstöä on tarkastustehtävissä noin 160.

Eri tyyppisiä metsätalouteen liittyviä tarkastuksia on noin 20 eri lajia. Päätehakuilla voidaan kuvata muun muassa säästöpuiden määrää, kasvatushakuilla korjuuvaurioita ja istutetuilla alueilla taimikon tasaisuutta 10 - 15 vuoden jälkeen istutuksesta. Kopterikuvauksessa haasteellisinta on todeta kasvatushakkuiden runkovaurioiden määriä.

Venäläisiä tutkimustuloksia kuusisekametsistä ja harvennuksista

Karjalan metsäntutkimuslaitoksen erikoistutkija Sergei Sinkevich esitteli Venäjän Karjalan metsäntutkimusta kuvaten tarkemmin, miten istutuskuusikoihin luontaisesti ilmaantunut lehtipuusto on vaikuttanut metsätalouden menetelmiin. Tämän tyyppisten metsien käsittelyyn alettiin kiinnittämään huomiota, kun 1980-luvulla Kontupohjan paperitehdas tarvitsi enemmän

kuusikuitupuuta. Kuusta on viljelty Karjalassa 1960-luvulta lähtien ja kuusenviljelyaloja on noin 70 000 hehtaaria, joissa selviytyneiden kuusentaimien määrä (1 000–1 700 kpl/ha) on suhteessa kuusikuitupuun hakkuukertymiin. Lisäksi tutkimuksissa todennettiin, kuinka lannoitus tietyssä kasvatusvaiheessa vaikutti kasvuun, samoin kuin lehtipuuston poisto ylemmästä latvuserroksesta joko kokonaan tai 60 %:n voimakkuudella.

Erikoistutkija Vladimir Ananjev Karjalan metsäntutkimuslaitoksesta jatkoi omista kokemuksistaan, joita saatiin Taiga-mallimetsähankkeesta vuosina 1997-2000. Venäjän Karjalassa ei nykyisinkään tehdä harvennushakkuita riittävässä määrin. Ananjevin tutkimuksissa vertailtiin eri harvennusvoimakkuuksia ja -menetelmiä puhtaissa keski-ikäisissä kuusikoissa ja koivu-kuusisekametsissä sekä koivuvaltaisissa kuusikoissa. Taiga-mallimetsän hankevuosina käytettiin neljää erilaista käsittelymenetelmää, joissa oli maittaisia ja yhtiökohtaisia piirteitä. Puuston poistumat vaihtelivat 27 % ja 51 % välillä, käsittelyssä pyrittiin noudattamaan sertifiointivaatimuksia ja tutkittiin hakkuiden vaikutuksia metsäkasvillisuuteen kenttäkerroksessa. Erityisen voimakkaasti kuusialikasvosta ilmaantui ajourille.

Konekuljettajien koulutuksella hyvään tuottavuuteen

Pohjois-Karjalan kuntakoulutusyhtymä Riverian Valtimon metsäopetus tarjoaa laajaa opetusta raivaussahatyöstä maansiirtokoneisiin. Valtimon metsäopetus toimii kansainvälisesti eri hankkeissa ja verkostoissa, ja sillä on yhteistyötä konevalmistajien, urakoitsijoiden ja tutkimuslaitosten kanssa. Oppilaitoksella on 40 konetta ja yli 20 konesimulaattoria.

Konekuljettajan koulutuksella on suuri merkitys korjuuryityksen tulokseen. Tutkimuksissa on havaittu, että työn tuottavuudessa voi olla jopa 40 %:n ero parhaimpien kuljettajien eduksi. Simulaattoriopetuksella on voitu lisätä palautteen määrää ja saada aikaan tasalaatuista koulutusta. Valtimolla on ollut yhteistyötä Venäjän suuntaan 30 vuotta, jonka aikana on koulutettu 1 500 venäjänkielistä alan ammattilaista.

Kokemuksia työvoimasta ja puunviennistä

Enon Metsäpalvelu Oy on 50-vuotias puunkorjuuyritys, joka vastaa laajasta tehtäväkentästä metsänhoitotöistä puunkorjuuseen. Tällä hetkellä palveluksessa on kaksi venäläistä konekuljettajaa. Puunkorjuualan tyypillisiä piirteitä ovat kausivaihtelu, heikko kannattavuus ja kallis konekalusto. Kuljettajien ammattitaidolla on tässä kokonaisuudessa tärkeä merkitys. Enolaisella yrityksellä on venäläisistä työntekijöistä hyvät kokemukset, vaikka toiminta vieraassa työkuultuurissa on erilaista ja siihen kuuluu monia eri pätevyysvaatimuksia. Yhteistyö työvoimahallinnon ja Valtimon metsäopetuksen kanssa on luonut edellytyksiä venäläiskuljettajien palkkaamiselle. Suomen kielen taidosta on selvästi hyötyä työtehtävissä onnistumiseksi.

Ulkomaalaisen työvoiman välitykseen erikoistunut yrittäjä Heikki Vesikallio ja Staffgate Oy:n toimitusjohtaja Kimmo Palo kuvasivat, miten heidän liikeideansa toimii työvoiman välityksessä viherrakennuksen ja metsätalouden alalla. Heillä on kokemusta Itä-Euroopasta Suomeen tulleesta työvoimasta, jonka maahantulon, työlupien ja työkohteiden järjestelyistä he ovat vastanneet. Kielitaidosta, hyvästä fyysisestä kunnosta, huolellisuudesta ja uuden oppimisen halusta on ollut hyötyä työtehtävissä.

Puunhankintajohtaja Dmitri Baratov Binderholz-yhtiöstä kertoi puunvientitoiminnasta Venäjältä Suomeen. Puun alkuperän todentamiseen liittyy sekä Venäjältä että EU:lta tulevia velvoitteita. Osaltaan vastuulliseen toimintaan sitoutumista osoittaa vapaaehtoisten metsäsertifiointijärjestelmien kriteerien noudattaminen. Vaatimukset heijastuvat puuntoimitussopimusten sisältöön. Puun mittaukseen, kasvinterveyteen, tullaukseen ja veromaksuihin liittyy tiettyjä vaatimuksia, joita on noudatettava.



Osallistujakuntaa